

Policy för samverkan med civilsamhället

Dokumentnamn	Policy för samverkan med civilsamhället		Dokumenttyp Policy	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum 2025-04-28	Diarienummer 2025-000057
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version 1.0	Senast reviderad 2025-04-28	Giltig t o m 2029-05-01
Dokumentinformation				
Dokumentet gäller för	Alla nämnder och bolag i Härnösands kommun			
Annan information				

Innehåll

1	Inledning	3
2	Definition av civilsamhället	4
3	Omfattning	5
3.1	Principen om kommunikation och delaktighet.....	6
3.2	Principen om samhällsutveckling.....	6
3.3	Principen om självständighet	6
3.4	Principen om mångfald och mänskliga rättigheter	7
4	Kriterier för samverkan med civilsamhället	8
5	Uppföljning	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

Härnösands kommun ser aktörer i civilsamhället som viktiga för ett välfungerande samhälle. Kommunen vill uppmuntra till engagemang, delaktighet och samverkan för att gemensamt stärka demokrati och goda levnadsförhållanden för kommunens invånare.

Härnösands kommuns samverkan med civilsamhället ska förstärka och komplettera den verksamhet som kommunen bedriver. Samverkan sker även för att prova nya verksamheter, utveckla nya metoder i redan etablerade verksamheter, och stimulera till nyskapande lösningar. Kommunen ska även stötta och ta vara på de olika roller som civilsamhället har.

Härnösands kommun har en ambition att Härnösands invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället. Civilsamhället är viktigt för att skapa delaktighet och engagemang för samhället, och Härnösands kommun är därför mån om att ha en god samverkan med alla dessa aktörer.

Syftet med policyn är att ange ett för Härnösands kommun gemensamt förhållningssätt för samverkan mellan kommunen och aktörer i civilsamhället. På så sätt ökar möjligheterna till god samverkan.

2 Definition av civilsamhället

Den nationella politiken beskriver det civila samhället som ”en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.”

Inom det civila samhället verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och trossamfund men även nätverk, uppdrag och andra aktörer. Dessa aktörer har någon form av oegennyttigt (eller allmännyttigt) uppdrag eller syfte, utan att vara statliga och kommunala. Till det civila samhällets organisationer hör även sociala företag och aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Civilsamhället avser inte enskilda privatpersoner.

Dessa aktörer kan fungera både som röstbärare och opinionsbildare, de ger service till medborgarna och de utför offentliga tjänster.

Aktörer i civilsamhället har många olika roller som stärker samhällsutvecklingen. Dessa roller är bland annat:

- En röstbärare av olika gruppers behov, värderingar och intressen.
- En granskare av kommunens arbete.
- En mötesplats för människor, där möjlighet finns att diskutera och bilda opinion, en förutsättning för en fungerande demokrati.
- En servicegivare, där organisationer ger sina medlemmar eller invånare i allmänhet service utan att ta emot full ersättning, vilket ofta sker genom ideellt arbete.
- En innovatör, genom att aktörer identifierar behov och tillhandahåller olika lösningar på samhällsutmaningar.

Den samverkan som sker mellan Härnösands kommun och civilsamhället berör många målgrupper: barn, ungdomar, vuxna och äldre, personer med funktionshinder samt alla invånare med olika förutsättningar, bakgrund och kulturer.

Samverkan handlar om att någon form av aktivitet överskrider gränser inom eller mellan organisationer och/eller organisatoriska enheter. Det finns en stor variation i hur samverkan mellan Härnösands kommun och civilsamhället sker.

Härnösands kommuns samverkan med aktörer i civilsamhället sker inom de ramar som styr kommunens uppdrag. Dessa ramar sätts främst i kommunallagen, men även annan lagstiftning. Samverkan ska följa den inriktning som Härnösands kommun fastställt i Mål och budget, planer och program. Till det kommer Härnösands kommuns policyer och riktlinjer.

3 Omfattning

Policyn gäller alla kommunens nämnder och bolag, och omfattar all samverkan som sker mellan Härnösands kommun och aktörer inom civilsamhället.

4 Principer för god samverkan mellan aktörer i civilsamhället och Härnösands kommun

För att uppnå god samverkan har följande principer formulerats. Dessa principer ska vägleda hur kommunen ska förhålla sig till aktörer i civilsamhället. Samverkan sker alltid utifrån att kommunen och civilsamhället agerar utifrån sina egna specifika roller, uppdrag och identiteter.

4.1 Principen om kommunikation och delaktighet

Civilsamhällets möjligheter att bidra till kommunens utveckling bygger på kommunikation och delaktighet.

Det ska vara enkelt för civilsamhället att komma i kontakt med nämnder, förvaltningar och kommunala bolag, och få information och stöd. Det betyder att varje aktör ska veta vilken nämnd, förvaltning, kommunalt bolag och sakfråga kommunikationen rör, hur kommunikationen kommer att genomföras samt vilken nivå av inflytande som är aktuell.

Kommunikationen kan ske på olika sätt som bjuder in till olika nivåer av inflytande. För att förtydliga vilken nivå av inflytande som ges aktörer ska Härnösands kommun använda en terminologi som tydliggör syftet med kommunikationen, vad kommunen förväntar sig och vilket inflytande aktörer kan förvänta sig.

Kommunen ska erbjuda tidig dialog med aktörer i de ärenden där de påverkas. Det kan till exempel röra sig om att kommunen planerar att påbörja verksamhet inom ett geografiskt område där aktörer ägnar sig åt liknande verksamhet, förändrade förutsättningar kring lokaler inom det kommunala beståndet, utformandet av styrdokument, eller att investeringar görs inom ett verksamhetsområde eller geografiskt område där aktörer har intressen.

Härnösands kommun ska i sina kontakter med civilsamhället uppträda och uppfattas som en organisation.

4.2 Principen om samhällsutveckling

Civilsamhället är en viktig partner för att hantera gemensamma samhällsutmaningar. Förutsättningar och former för samverkan kring dessa identifieras genom dialog.

Kommunen och civilsamhället ska tillsammans främja ett hållbart samhälle, i staden, tätorter och landsbygden.

Civilsamhället ska bjudas in till dialoger utifrån behov för att föra fram olika perspektiv. Dialoger ska vara öppna för samtliga aktörer som känner sig berörda.

4.3 Principen om självständighet

Kommunen ska sträva efter att underlätta aktörernas självständighet. Aktörerna ska kunna vara både samarbetspart och kritiskt granskande utan att riskera samverkan eller stöd.

För att säkerställa aktörers självständighet är det avgörande att skapa långsiktighet när det gäller beslut, finansiering och andra förutsättningar som

påverkar aktörerna. Långsiktigheten måste dock balanseras mot utrymme för flexibilitet, nyskapande och utifrån kommunens ekonomiska möjligheter.

Civilsamhället formulerar självständigt kvalitetskriterierna för sin verksamhet. När aktörer åtar sig att utföra uppdrag åt kommunen, är det kommunen som avgör vilka krav på kvalitet som gäller.

Kommunen ska inte ta över verksamhet som drivs av aktörer inom civilsamhället eller starta konkurrerande verksamhet. Undantag kan göras om övertagandet görs i samförstånd med berörd aktör eller om förändringar skett i lag eller annan styrning.

4.4 Principen om mångfald och mänskliga rättigheter

I samverkan med aktörer ska Härnösands kommun skapa förutsättningar för en samhällsgemenskap, med mångfald, jämställdhet, ökad inkludering och integration som grund. Denna samverkan ska också främja mänskliga rättigheter, tillgänglighet och delaktighet och motarbeta diskriminering och rasism.

5 Kriterier för samverkan med civilsamhället

Aktörer som vill samverka med Härnösands kommun, ska uppfylla vissa kriterier. Innan samverkan sker ska det säkerställas att följande kriterier följs:

Den samverkan som sker ska gagna invånarna i Härnösands kommun, ske inom ramen för kommunallagen, samt bidra till de av kommunfullmäktige och nämnder fastställda ambitioner.

- I den samverkan som sker med Härnösands kommun ska aktören följa gällande lagstiftning.
- Samverkan ska inte ske med en aktör om aktören, eller en företrädare för aktören som agerar inom ramen för aktörens verksamhet
 - utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter,
 - diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
 - försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller motarbetar det demokratiska styrelseskicket.
- Inom ramen för den kommunala kompetensen, det vill säga den verksamhet som samverkan rör ska komma Härnösandsborna till och vara förankrad i kommunens område och dess medlemmar.
- Vara proportionerligt, det vill säga kommunens insats ska stå i förhållande till den nytta som åtgärden avser att ge.
- Utgå från likställighetsprincipen, det vill säga föreningar av samma typ bör ges samma förutsättningar/möjligheter till samverkan. Vid undantag behöver sakliga skäl anges.
- Ska inte leda till snedvriden eller hota att leda till att snedvrida konkurrensen eller strida mot 2 kap § 8 kommunallagen, eller vara ett individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare.

6 Uppföljning

Samverkan förutsätter att det finns förutsättningar och en struktur för uppföljning mellan parterna. Utvärderingen ska också spegla jämställdhet och jämlikhetsperspektivet.